

*Н. І. Беренда,
кандидат економічних наук, доцент
М. О. Миколайчук,
магістр кафедри обліку і аудиту,
Національний університет харчових технологій*

АВТОМАТИЗАЦІЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ З РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Постановка проблеми. В сучасних умовах ринкової економіки для кожного підприємства готова продукція відіграє надзвичайно важливу роль. Адже випуск готової продукції, виконання робіт або надання послуг є результатом діяльності будь-якого господарюючого суб'єкту, що є його основним джерелом отримання доходу. Реалізація продукції, товарів, робіт, послуг є найважливішим джерелом доходів не тільки підприємства, а й формує прибуткову частину бюджету держави як об'єкт оподаткування. Для отримання прибутку підприємству в свою чергу потрібно правильно організувати процес обліку виробництва та реалізації готової продукції. Адже від якості обліку залежить правильне визначення фінансового результату діяльності підприємства. Успішна діяльність підприємства полягає у підвищенні рівня економічної ефективності виробництва продукції. Удосконалення організації обліку готової продукції є одним із способів досягнення економічної ефективності діяльності підприємства. Виходячи з цього, тема обліку готової продукції завжди була і буде актуальною.

Аналіз останніх досліджень. Проблемні аспекти обліку готової продукції найбільш ґрунтовно розглянуто в працях таких вітчизняних вчених як: В.М. Пархоменка, Ф.Ф. Бутинця, І.В. Жиглей, В.Г. Линника, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, В.І. Єфименка, М.В. Кужельного, В.М. Мурашка, І.І. Пилипенка, Л.К. Сук, В.Я. Савченка, В.В. Сопка, а також зарубіжних вчених: П.С. Безруких, Д. Блейка, Б. Нідлза, В.Ф. Палія, Я.В. Соколова, Е.С. Хендерксена, Ч.Т. Хонгрена. Проте ця тема не є закритою і ряд важливих проблем обліку готової продукції потребують подальшого дослідження.

Метою статті є подальше дослідження деяких теоретичних аспектів організації обліку готової продукції, які існують за даних економічних умов і потребують врегулювання, а також розробка практичних рекомендацій щодо її вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до П(С)БО 9, готова продукція належить до запасів. Готова продукція – це продукція, матеріальний результат виробничої діяльності підприємства (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), що повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками та відповідає технічним умовам і стандартам, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад [1, 152]. Реалізованою продукцією вважається продукція, відвантажена зі складу підприємства-постачальника, за яку покупцеві пред'явлені розрахункові документи [2, 235].

Готова продукція оприбутковується на склад із виробничих підрозділів на основі первинних документів – накладних, актів, відомостей випуску продукції та документів, що засвідчують якість (свідоцтво про якість, сертифікат відповідності державній системі сертифікації) [3, 228].

Ефективність роботи бухгалтера, аналітика та управлінця при реалізації готової продукції на підприємстві суттєво підвищується завдяки засобам інформації та автоматизації документообігу.

Особливу увагу слід приділити можливості автоматизації розрахункових операцій між підприємствами та реалізації готової продукції через інтернет-мережу. Інтернет-мережа – це найефективніший спосіб для пошуку постачальників сировини і матеріалів; реалізації продукції широкому колу споживачів; створення онлайн-ринків, інтернет аукціонів, яка допоможе сконцентрувати покупців та продавців у одному місці незалежно від їх місця розташування та віддаленості, прийняття управлінський рішень стане оперативним та швидким процесом.

Найбільша кількість помилок в обліку готової продукції при «паперовій» формі зазвичай виникає на етапі перенесення даних з одного первинного документа до іншого, а також при складанні різноманітних довідок і звітів. Застосування автоматизованого обліку готової продукції дає змогу повністю позбутися помилок такого типу.

Електронний документ – документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа. Склад та порядок розміщення обов'язкових реквізитів електронних документів визначається Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг». Основними загальними реквізитами комп'ютерних бухгалтерських реєстрів є: дата, код проведення, заповнені строки, сума проведення, номер синтетичного рахунка з дебету, його аналітичні рахунки, номер синтетичного рахунка з кредиту, його аналітичні рахунки.

При автоматизованій формі процес ведення вхідної інформації проводиться тільки один раз і частково контролюється програмним забезпеченням, решта процесів – складання реєстрів, звітності тощо – проводиться автоматично. Тим більше, що програмне забезпечення дає змогу перевірити повноту, правильність заповнення реєстрів відповідно до нормативних актів, швидко виявити помилку і вказати способи її виправлення. Таким чином, підвищується достовірність та оперативність інформації [4, 301].

З використанням комп'ютерної техніки на багатьох виробничих підприємствах прийнято вести облік реалізації готової продукції без застосування узагальнюючих документів. Виняток становить формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 26 «Готова продукція». Цей документ характеризує інформацію щодо оборотів і залишків готової продукції. Однак, на нашу думку, цього недостатньо, тому доцільно на підставі первинних документів складати реєстри документів з реалізації готової продукції. Реєстри необхідно формувати за напрямками реалізації, видами продукції, покупцями та замовниками. Щоденне заповнення цих реєстрів дасть змогу здійснювати оперативний контроль за реалізацією продукції, застосуванням цін та їх змінами, надходженням виручки.

Електронні документи на відвантаження готової продукції (накладні, акти виконаних робіт, податкові накладні) підписуються за допомогою електронного цифрового підпису.

Електронний цифровий підпис – вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. Електронний цифровий підпис накладається за допомогою особистого ключа та перевіряється за допомогою відкритого ключа [5].

Електронний підпис є обов'язковим реквізитом електронного документа на реалізацію готової продукції, який використовується для ідентифікації автора та (або) підписувача електронного документа іншими суб'єктами електронного документообігу.

Поряд з перевагами існує ряд проблем з автоматизацією обліку, а саме: низька платоспроможність населення, мала кількість підприємств, які мають доступ до глобальної мережі; незначна кількість власників кредитних карток; фізично і морально застарілі інформаційні системи, низький розвиток постачання реалізованої готової продукції через мережу; недовіра до фінансово-кредитних нових технологій бізнесу, різноманітний набір програм та окремих автоматизованих робочих місць не в змозі забезпечити керівників оперативною й достовірною інформацією, яка необхідна для прийняття управлінських рішень. Актуальною залишається проблема дослідження можливостей програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку і створення внутрішньої мережі з'єднаних між собою автоматизованих робочих місць для прийняття на підставі обробленої інформації ефективних управлінських рішень. При вирішенні поетапного переходу до створення інформаційної системи потрібен цілеспрямований вибір програмного забезпечення, який повинен спиратися на системну комплексну оцінку. Система має бути досить функціональною, завершеною з погляду обліку, бути універсальною, тобто враховувати специфіку галузевих особливостей підприємств.

Висновки і пропозиції. Отже, облік готової продукції повинен бути організований на всіх етапах її руху. Організація та методика обліку готової продукції на підприємстві являється невід'ємною частиною облікової політики підприємства.

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» готовою вважається продукція, яка виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним і якісним характеристикам, які передбачені договором або іншим нормативно-правовим актом.

На нашу думку, для вирішення проблем з поліпшення обліку готової продукції необхідно, щоб кожне підприємство автоматизувало облік готової продукції з використанням програмного забезпечення, спеціально розробленого для певного типу виробництва чи сфери діяльності; обов'язковий підбір та навчання висококваліфікованих кадрів, де критерієм відбору виступить здатність оперувати з найновішим програмним забезпеченням; виділення державних асигнувань на комп'ютеризацію та автоматизацію обліку у бюджетних установах; ведення бухгалтерського обліку згідно чинного законодавства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика (навч.-практ. посіб.) / Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б., Кисла В.І. – К.: ЦУЛ, 2010. – 536 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч.посіб. – Київ: Атіка, 2002. – 480 с.
3. Фінансовий облік: навч. посіб. / за ред. В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хоми. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: ЦНЛ, 2010. – 510 с.
4. Жмур Н.М. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації // Держава та регіони// Серія: Економіка та підприємництво, 2007., № 2. С.301-304.
5. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852 – ІV.

І. С. Мурашко,

аспірант,

ПрАТ «ВНЗ Міжрегіональна академія управління персоналом»

ФАКТОРИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Перехід до стійкого розвитку підприємства передбачає підвищення його відповідальності перед суспільством за вплив на екологічний та соціальний розвиток населення регіону та держави, перед майбутніми поколіннями. У цьому полягає моральний аспект стійкого розвитку підприємства, який неможливо ігнорувати здійснюючи господарську діяльність. Проте, необхідно відзначити, що екологічна діяльність підприємства сприяє розвитку підприємства та покращенню його фінансових результатів діяльності, а не лише є тягарем та додатковими витратами. В той же час нехтування екологічними факторами впливу на розвиток підприємства призводить до зростання витрат підприємства, а іноді, навіть до надзвичайних подій, результатами яких можуть бути катастрофічні наслідки для підприємства, регіону та держави. Такі катастрофічні наслідки спричиняють великі збитки, а іноді навіть банкрутство та неможливість подальшого існування підприємства.

Фактори екологічної діяльності підприємства наведено на рис.1.

До факторів екологічної діяльності підприємства, які стримують його розвиток є витрати на ліквідацію наслідків забруднення навколишнього середовища, витрати на компенсації особам, що постраждали внаслідок забруднення навколишнього середовища та зниження кількості і якості природних ресурсів, що функціонують в економічній системі.

До факторів, які стимулюють розвиток підприємства відносяться: ресурсозберігаючі технології, екологічно чиста продукція, інноваційний підхід до виробництва, оновлення виробничих засобів, підвищення іміджу підприємства за рахунок здійснення природоохоронних заходів